

017.2, KDB: 978

017.FA3 Lianelv

Post 16 erstattes med følgende:

«Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år fra 17. september 1946. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. konsesjonslovens § 4, 3. ledd.

Konsesjonen kan ikke overdras uten Kongens samtykke.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.»

Post 17 om innløsningsrett faller bort.

Industridepartementet

tilrår:

De oppstilte vilkår for A/S Sagnfossens ervervskonsesjon av 17. september 1942, stadfestet ved regjeringens resolusjon 19. juli 1946 endres i samsvar med forslag inntatt i Industridepartementets tilråding av 27. november 1970.

62. Drangedal kommunale elektrisitetsverk.

(Fornyelse av konsesjon av 8. februar 1963 på regulering og overføring av Lianelv og Holmevatn i Telemark fylke.)

Kgl. res. av 27. november 1970.

Drangedal kommunale elektrisitetsverk fikk ved kongelig resolusjon 1. februar 1963 tilatelse etter vassdragsreguleringsloven til å foreta reguleringer og overføringer i Lianelv og Holmevatn i Telemark fylke.

Konsesjonen er meddelt på ubegrenset tid.

For å spare skjønnsomkostninger tok elektrisitetsverket opp forhandlinger med de skadelidende grunneiere om erstatningsspørsmålet.

Til tross for at det ikke var oppnådd enighet med Torleiv Traae, som var grunneier ved vassdrag som blir tørrlagt ved overføring, har elektrisitetsverket gjennomført tiltakene.

Departementet forstår det slik at Traae ikke motsetter seg reguleringen og overføringen hvis hans erstatningskrav blir godtatt. Da elektrisitetsverket mener at kravet er urimelig, har det søkt om fornyelse av konsesjonen, for å kunne fremme skjønn overfor Traae.

Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet har i brev av 13. november 1970 gitt følgende uttalelse i saken:

«Fra Drangedal Elverk har man mottatt følgende brev, datert 6. november 1970:

«Nevnte regulering ble gjennomført i 1965. Lenge før arbeidene ble satt i gang, ble det tatt opp forhandlinger med de berørte grunneiere om en minnelig avtale for å slippe kostbare skjønnsutgifter.

I brev til NVE av 29. november 1962 fra grunneierne legger de fram sitt syn, og det er sagt at de er villige til å ha frivillige forhandlinger med Drangedal Elverk. Før disse forhandlinger førte til noen avtale, trakk en av grunneierne, Torleiv Traae, seg ut av samarbeidet med de andre grunneierne. Vi vil likevel nevne at Torleiv Traae har skrevet under det nevnte brev til NVE. Det må da være bevis på at Traae er gjort kjent med at reguleringen skal settes i verk.

Torleiv Traae blir berørt ved at utløpet fra Holmevatn er stengt med en dam. Han blir ikke berørt av oppdemmingen, men bare ved at den tidligere vannføring fra Holmevatn er overført til Lianelva.

Både under anleggsarbeidene og hele tida etterpå har vi stått i forhandlinger med Torleiv Traae. Disse forhandlinger har for det meste vært ført mellom Traaes advokater, Arne Vislie, Ingolf Vislie & Kåre Ødegård og vår advokat Egil Midgaard. Det har dessuten vært en rekke samtaler mellom Torleiv Traae og elverksjef Simen Tørnes.

Drangedal Elverk regner ikke med å ha gjort særlig stort inngrep i Torleiv Traaes eiendom. Vi regner med at fallretten utgjør største verdien. Torleiv Traae har 142,85 m fall (tosidig). Verdien av fallretten ble av Ingeniør A. H. Lem verdsatt til kr. 64 pr. m fall. Det frivillige skjønn la dette beløp til grunn, men la på 25 pst. for de andre grunneiere som har fallrett i bekken. Av andre inngrep må det antas at det kan bli skade på fisket. Torleiv Traae gjør imidlertid krav på at vi skal bygge bilveg inn i hans skog, da han mener at tømmerfløting er umuliggjort ved vår regulering. Traae har fått en skogsakkyndig til å komme med en uttalelse. Denne uttalelse går bl. a. ut på at det tidligere er fløtet tømmer i elva ned til Tørdal. Vi har liten tro på at dette medfører riktighet. Det som i den nevnte uttalelse blir sagt om de små dammene i Uvdalstjern og Hestehomtjern er vi helt enig i, men det er ikke riktig at det var rester etter noen gammel dam ved utløpet av Holmevatn. Når det gjelder utløpet fra Holmevatn, er det en trang kløft i fjellet som neppe ville gi vannføring nok til tømmerfløting uten å bygge nokså høy dam, men terrenget sør for dammen er så lavt at vannet ville ha gått over svabergene ved en oppdemming på mindre enn 2 m. Ved vår oppdemming på 2,8 m har vi måttet bygge en lang og kostbar dam sør for hoveddammen. Drangedal Elverk har kommet med tilbud om erstatning på kr. 20 000 til Torleiv Traae. Videre har vi tilbudt å betale ytterligere kr. 10 000 hvis vi kan slippe å holde skjønn. Dette tilbud er nå avslått, og i siste brev fra Traaes advokat blir det truet med å begjære midlertidig forføyning og vannet tilbakeført til Holmvasselve hvis vi ikke innen 20. november d. å. har ordnet forholdet med Traae. Styret for Drangedal Elverk har behandlet saka på nytt, og finner ikke å kunne gå med på Traaes krav, da vi finner det helt urimelig. Vi søker med dette om å få fornyet reguleringsstillatelsen av 1. februar 1963, slik at vi

kan få det nødvendige rettslige grunnlag for å begjære skjønn.

Vi legger ved kopi av de dokumenter som vi mener har betydning for saka, og håper på en rask behandling, så vi kan slippe de forføyninger som det trues med i siste brev fra Torleiv Traaes advokat.»

Med brevet fulgte en rekke bilag som synes å vise at det gjennom mer enn 5 år har vært kontakt mellom Drangedal Elverk og grunneieren Torleiv Traae for om mulig å komme fram til en minnelig løsning av erstatningsoppgjøret. Som det framgår av brevet, har imidlertid dette ikke ført fram, og høyesterettsadvokat Ingolf Vislie har på Traaes vegne bebudet midlertidig forføyning pr. 20. november 1970 dersom ikke Traaes krav blir tatt til følge. Dette krav går konkret ut på at elverket skal bygge og delvis vedlikeholde en skogsbilveg fra fylkesvegen og inn til Hesthømtjern i Linddalselva. Vegen er av høyesterettsadvokat Vislie helt løselig og uforbindtlig anslått å ville koste ca. kr. 200 000. Det er kalkulert med 30 pst. statsbidrag og eventuelt et tilskudd på kr. 10 000 fra øvrige grunneiere som får nytte av vegen. Av resten, kr. 130 000, sier Traae seg villig til å yte en fjerdepart, slik at elverkets andel av anleggs-kostnadene følgelig ville bli ca. kr. 100 000. Traae har for øvrig frafalt krav om erstatning for fallrettigheter.

Hovedstyret finner, til tross for at det nok kan reises kritikk mot Drangedal Elverk for at erstatningsoppgjøret etter reguleringsstillatelsen av 1. februar 1963 har trukket svært lenge ut, at den omsøkte fornyelse av tillatelsen bør gis, slik at elverket får anledning til å påstevne skjønn. Avgjørende for Hovedstyrets vurdering er først og fremst det forhold at det ikke foreligger nye momenter som taler mot at tillatelsen i 1963 burde ha vært gitt. Ellers vil man peke på at igangsettelsen av såvel anleggsarbeidet som selve reguleringen og overføringen synes å ha foregått i forståelse med grunneierne og at det derfor var liten grunn for konsesjonæren til å anta at påstevning av skjønn innen fristens utløp ville være påkrevet. Man viser i denne forbindelse til Meddelte vassdragskonsesjoner 1963, s. 43, 1. spalte.

At en grunneier nå bebuder iverksatt midlertidig forføyning for å få stoppet overføringen av vatn fra Holmevatn har derfor etter Hovedstyrets syn mindre med de direkte skadevirkninger å gjøre, men må heller ses som et uttrykk for et for øvrig lett forståelig ønske om å få framtunget en snarlig avklaring vedrørende erstatningene.

Om de faktiske forhold i forbindelse med den nevnte midlertidige forføyning vil man bemerke:

Utløpet av Holmevatn, øverst i Linddalselva, er sperret med en dam. Via en kanal kommuniserer Holmevatn med Breilivvatn i Lianelva, hvorfra tappingen skjer ned til inntaket for Suvdøla kraftverk. Dammen ved Holmevatn har ikke bunnluker. Skal man oppnå naturlige vassføringsforhold i Linddalselva, vil det derfor bli nødvendig både å fjerne dammen ved Holmevatn i en viss utstrekning og å sette en sperreanordning i kanalen.

For å unngå å komme i en slik situasjon, har Drangedal Elverk underhånden bedt Hovedstyret ta opp spørsmålet om eventuell tillatelse etter oreigningslovens § 25 til å sette ekspropriasjonsinngrepet i verk før skjønn er holdt.

Hovedstyret er ikke kjent med om vedkommende grunneier, i fall reguleringsstillatelsen fornyes, vil være villig til å forlenge den frist han har satt vedrørende midlertidig forføyning. For alle tilfelles skyld vil man tilrå at tillatelse til forhåndstiltredelse blir gitt samtidig med fornyelsen, da man finner det lite rimelig om elverket i motsatt fall og nærmest av rent formelle grunner skulle bli tilpliktet å sette anleggene ut av drift.

Da det i det foreliggende tilfelle ikke dreier seg om å sette i verk nye inngrep, men tvert imot om en forlengelse av en allerede for 5 år siden etablert tilstand, har man ikke ansett det nødvendig å forelegge saken for grunneieren, — dette så meget mer som det nettopp er den frist som er satt av vedkommende grunneier, som gjør rask avgjørelse i saken nødvendig.

Sakens dokumenter følger vedlagt.

Behandlet etter instruksens § 10 og vil bli referert i førstkomende Hovedstyremøte.»

Departementet skal bemerke:

Drangedal elektrisitetsverk kan kritiseres for at det har satt reguleringen i verk før det var oppnådd enighet med de skadelidende rettighetshavere, eller endelig skjønn var avholdt. Noen tillatelse til å gjennomføre tiltaket før skjønn var holdt foreligger ikke.

Imidlertid har verket i flere år ligget i underhandlinger med grunneieren. Det bemerkes at verket i 1966 meddelte grunneieren at det ville sørge for å begjære skjønn hvis grunneieren ikke var villig til å forsøke å komme til en avtale. Forhandlingene fortsatte, men, som det fremgår, uten at det er oppnådd enighet.

Grunneieren forlanger at verket skal bygge og delvis vedlikeholde en skogsbilvei til erstatning for tapte flytingsmuligheter. Veiens kostende er antydnet å ville bli ca. kr. 200 000, men Traae regner med 30 pst. statsbidrag og kr. 10 000 i tilskudd fra øvrige grunneiere

som får nytte av veien. Selv er Traae villig til å yte tilskudd, slik at verkets anleggskostnader skulle bli ca. kr. 100 000.

Elektrisitetsverket har tilbudt kr. 30 000 i erstatning.

Departementet har vanskelig for å ta noe standpunkt til om veikravet er berettiget. B.a. er det reist spørsmål om hvordan de tidligere fløtningsmuligheter har vært. Det rasjonelle må være at spørsmålet blir bedømt av et skjønn. I henhold til reguleringslovens § 16 post 3 kan et regulerings-skjønn pålegge regulanten å utføre tiltak til avhjelp av skade. Departementet forutsetter at elektrisitetsverket bringer dette spørsmål inn for skjønnet til vurdering.

Departementet vil etter det foreliggende med hovedstyret rå til at regulerings-tillatelsen av 1. februar 1963 blir fornyet i medhold av reguleringslovens § 16 post 6. Etter denne bestemmelse kan ekspropriasjon i henhold til en reguleringskonsesjon ikke foretas med mindre skjønn er begjært innen et år fra konsesjonens meddelelse. Man har ikke funnet det nødvendig å forelegge søknaden for distriktet eller for grunneieren, som har uttalt seg flere ganger på forhånd.

Som det fremgår har hovedstyret også anbefalt at det blir gitt samtykke etter oreigningslovens § 25 til å sette ekspropriasjons-inngrepet i verk før skjønn er holdt. Dette henger sammen med at h.r.advokat Ingolf Vislie på vegne av Traae i brev av 4. mai 1970 har uttalt at han forbeholder seg å kreve vannet tilbakeført til Holmevassdraget inntil det eventuelt foreligger ny regulerings-konsesjon og rettskraftig overskjønn. Advokaten har i brev av 2. november 1970 meddelt at han, hvis Traaes krav ikke er godtatt innen 20. november, vil fremsette begjæring om midlertidig forføyning for å få vannet tilbakeført til Holmevassdraget.

Hvorvidt vilkårene for å foreta midlertidig forføyning er til stede, er det rettens sak å avgjøre. Departementet er bemyndiget til å meddele samtykke etter oreigningslovens § 25, og vil ta spørsmålet opp hvis konsesjonen blir fornyet.

Industridepartementet

tilrår:

I henhold til § 16 post 6 i lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 fornyes den ved kongelig resolusjon 1. februar 1963 meddelte tillatelse for Drangedal kommunale elektrisitetsverk til å foreta reguleringer og overføringer i Lianelv og Holmevatn i Telemark fylke.

Fornyelsen meddeles under den forutsetning

som er inntatt i Industridepartementets tilråding av 27. november 1970.

63. Foreningen til Bægnavassdragets Regulering (FBR).

(Tillatelse til ytterligere regulering av Yljevassdraget med overføringer fra Leineåni m. v.)

Kgl. res. av 27. november 1970.

Foreningen til Bægnavassdragets Regulering (FBR) som ved kongelig resolusjon av 2. august 1946 og 20. februar 1948 fikk konsesjon på reguleringer i Yljevassdraget, har i brev av 23. juni 1969 fremmet søknad om ytterligere regulering Steinbusjøen og Øyangen og om overføringer fra Leineåni m. v.

I anledning av søknaden har departementet mottatt følgende innstilling datert 29. september 1970 fra Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen:

«Med Departementets ekspedisjon av 2. juli 1969 fikk Hovedstyret oversendt til uttalelse to søknader: Den ene — datert 23. juni 1969 — gjaldt søknad fra FBR i henhold til reguleringsloven om konsesjon på ytterligere regulering av Steinbusjøen og Øyangen samt overføringer av vatn fra visse nabofelter i Leineåni m. v. til Ylja kraftverk som Oppland fylkes elektrisitetsverk nå har besluttet å bygge ut. Den andre — datert 25. juni 1969 — gjaldt søknad fra Oppland fylkes elektrisitetsverk om tillatelse til ekspropriasjon i henhold til vassdragslovens § 62 av grunnstykker til kraftstasjon og rørgate etc. Hovedstyret finner det riktig å behandle disse saker i to atskilte innstillinger. For så vidt angår ekspropriasjonssøknaden viser en til egen innstilling av i dag om den.

Regulerings-søknaden lyder slik:

«Det er tidligere gitt to konsesjoner på regulering i Yljevassdraget, begge til Vang kommune, nemlig:

- Konsesjon av 8. oktober 1942, stadfestet ved kongelig resolusjon av 2. august 1946, på regulering av Steinbusjøen og Øyangen mellom kotene 1209,70 og 1206,70 (3 meter).
- Konsesjon av 20. februar 1948 på regulering av Steinbusjøen mellom kotene 1211,0 og 1205,70 (5,30 meter) og av Øyangen mellom kotene 1211,00 og 1202,00 (9 meter).

Vang kommune har solgt sine rettigheter i fallstrekningen mellom Øyangen i Yljevassdraget og Strandevann i Begna ovenfor Vangsmjøsa til Oppland fylkes elektrisitets-